

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Előfizetési árak:

Helyben: Egész évre 16 kor., fél évre 8 kor., negyed évre 4 kor.
Vidékre: Egész évre 20 kor., fél évre 10 kor., negyedévre 5 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája.

Szerkesztőségi telefon: 119.

Kiadóhivatal:

KLADÉK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

A kiadóhivatali telefon száma: 62.

A pápa lemondása.

Egy párisi lap nem közönséges fajtájú szenzációval lepte meg a világot. A pápa lemond. Hát nemcsak a miniszterelnököket járhatja le a világ gyorsan? Már a klérus misztériumának hétszeres glóriájával körített pápa, Róma püspöke, a csalhatatlan, a ki orakulum urbi et orbi, ő sem mentesül a szenzációhajhászások csápjaitól?

Lehetetlen bizonyossággal szólni a lemondásról. A czáfolatokra el vagyunk készülve, de edzve vagyunk a hivatalos czáfolat ellen. A hír már magában hordja valószínűségét, vagy valószínűtlenségét. És mi hajlandók vagyunk a hirnek hitelt adni. Alig néhány hónapja, hogy X. Pius, del Sarto József a világ legdiszesebb méltóságát tölti be. E rövid idő alatt oly sokat hallottunk arról, mennyire nincs megelégedve ő a környezetével és a környezete vele, hogy a nagy hír nem is annyira meglepetés gyanánt hatott ránk, hanem inkább mint egy konzekvenzia, amelyet magunk nem mertünk levonni.

A lemondásnak két oka van, egy közvetlen és egy közvetett. Mindakettő figyelemre érdemes, nemcsak a hozzá fűződő következmények és a magas személyiség miatt, akire tartoznak. De önmagukban is, mint Ding an sich-ok.

Az első, a közvetlen ok az, hogy a biborosok egy része, a Rampolla-frakció, brévét terjesztették a pápa elé, amelyben a pápa vétót gyakorolna a vétójog ellen, amely most Auszt-Magyarországot Franciaországot és Spanyolországot megilleti. A pápa azért vonakodik a brévét aláírni, mert ő e vétójog gyakorlásának köszönheti megválasztását. Ha Ausztria-Magyarország nem él vétójogával, Rampolla

lesz pápa. Tehát e bréve tüntetés X. Pius megválasztása ellen. Nem írja alá másodsor. mert a bréve kiadása körüli tanácskozások tudta nélkül folytak; eléje a kész brévét terjesztették.

De nem írhatja alá a pápa azt a brévét azért sem, mert nincsen józan esze praktikákkal, skolasztikával úgy elhallgattatva, mint a brévékészítőké. Mert mit tartalmaz a vétójog? Azt, hogy azt a papa bilét nem engedik a hatalmak Szent Péter örökébe, aki ellen politikai szempontból kifogás emelhető.

Az a bibornok, aki olyan politikát folytat, hogy a nagyhatalmak egyike nem akarja a pápai trónon látni: nem is méltó a pápai méltóságra. A pápaság akkor lesz igazán nagyhatalom, de a lelkek fölött, ha nem valamely irányban angazsált biboros lesz pápa, hanem egy testestül-lelkestül pap, akit a tudomány és a szeretet szeretete hat át. Az, hogy a pápaság hajdan olyan nagyhatalom volt, hogy Földnélküli János a pápához folyamodott földjeért, hogy Henrik elment Canossába, hogy az uralkodók a pppa által való megkoronázásból meritették a népek feletti hatalom erejét: nem igazolja, hogy helyesen volt úgy. De ha argumentálni lehet a pápai hatalom hajdani szertelensége mellett, mert lehet argumentálni a pápai hatalom eme nagysága mellett és tiltakozni a szertelenség ellen: ma már nincs helyén. Akkor a nyers erő dicséretes megfélemezésére volt jó ez a hatalom, ma legföljebb a saját hatalmi érdekeit ápolná ez a hatalmi szervezet. Ezért nincs többé semmi létjogosultsága a pápa politizálásának és ezért van a nagyhatalmak vétójának.

A második, a közvetett ok, ami-

ért a pápa lemondását valószínűnek vehetni, hogy Ő Szentsége torkig van a szabad szellemet fojtogató tradíciókkal.

Nem annyira a dogmatika me-revsége, mint inkább annak külsőségei keltettek a pápában ellenszenvet. Nem a kölni érsek klérus reformáló irányát akarja a pápa követni, bár nincs kizárva, hogy idővel erre sem mondana nemet. Csak azt érzi szivszorongva, hogy ő igazán a Vatikán foglya. Ott a kényelmes velencei patriarkaságban nem tudta, mit jelent ez. Talán csak frázisnak vette. De most és különösen most, míg nem szokott bele, milliószoros súlylyal érzi.

Levegőt akar, szabad levegőt! Hiába a Vatikán tizenegyezer szobája. Az mind csak szoba, fal. De nem fű, fa, virág, erdő, mező És az emberek! Miként a vatikáni park sétányait csak a holland kertészeti mesterségesen gruppirozott virágágyai díszítik és a magától netán fölburjánzó füvet visszaparancsolják: úgy az emberek is hizelegve, hazudva beszélnek, szavuk és szófonásuk mesterkélte, a természetesen beszélő, cselekvő embert kimarják. Ilyen pedig a pápa is, X. Pius. Hát őt is ki akarják marni.

Ha csakugyan sikerül nekik és X. Pius visszamegy ábrándozni és az igazi pap dicső hivatását teljesíteni a lagunákra: sajnálni fogjuk, hogy nem sikerült neki purifikálni a Vatikán szellemét, de még jobban fogjuk tisztelni Őt és még jobban fogjuk gyűlölni ellenségeit.

s. b.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1904. január 28.

A hangulat rég volt ennyire lázas, mint a mai ülésen. Pont tíz órakor egyszerre meg-

telt a Ház s Perczel Dezső — már zsufolt karzatok előtt — megnyitotta az ülést.

A jegyzőkönyv hitelesítése után az elnök a Ház halottját, Pichler Győzöt parentálta el meleg hangon.

A Ház részvétét jegyzőkönyvbe foglalja. Az elnök mindjárt a kölesdi kerületről is intézkedett.

A napirend előtt Csávosy Béla kért szót. Tegnap megvádolták amiatt, hogy sokszor üresek a karzatok s még sem kap a közönség jegyet. Ennek az az oka, hogy az előjegyzett jegyeket széthorúlják ugyan, de nem veszik igénybe.

Holló Lajos sietett kijelenteni, hogy nem a háznagyí hivatal a hibás, hanem a képviselők, akik tuljegyzik a helyeket.

Szluha István: Az önnálló magyar hadsereget követeli. A javaslatot nem szavazza meg mert annak minden betűje ez ellen beszél.

Tisza István beszéde.

Általános érdeklődés közben szólalt fel Szluha után a miniszterelnök. Egy héttel ezelőtt mondta, hogy a kormány és pártjának enyhébb vagy erősebb magatartása attól függ, hogy az obstrukció kap-e segély csapatokat vagy sem?

Ő elképzelhetlenné tartotta, hogy az obstrukció sikerét előmozdítsák olyanok akiknek arra ennyi jogczimük sincsen. Tény, hogy az obstrukció most lappangó segítséget kapott. Hol tagadják, hol bevallják, de a jelek arra vallanak.

Ilyen körülmények közt a kormánynak el kell határoznia magát s a tényekből ki kell vonnia a konzekvenciákat.

Ide s tova három hónapja vállalkozott az ország vezetésére olyan viszonyok közt mikor minden komoly hazafi nagy aggodalommal látta az ország küzdését s mindenki érezte, hogy ez az ut a katasztrófa. (Zaj.) Ilyen nehéz viszonyok közt a függőben lévő kérdések megoldására kellő programmal, erős akarattal, azzal az elhatározással, hogy a rendelkezésére álló eszközökkel megtesz mindent a rend helyreállítására, vette át barátival a kormányt.

Az a nézete ugyanis, hogy nem azok teszik a nemzetnek a szolgálatot, akik anarchiát hirdetnek, akik a saját egyéniségüket odavetik a nemzet utja elé. Tisztába jött a párttal, tisztába jött már akkor a koronával. (Nagy zaj.)

A korona adta a programjához az előzetes felhatalmazást. A kormány nem sietett azon eszközök alkalmazásával, amelyek rendelkezésére állanak. Ezeknek alkalmazása lehet elkerülhetlen szükségesség, de csak akkor, ha már egyéb mint ez a nehéz és keserves ultima ráció nincs hátra.

Nem sietett ezzel, mert remélte, hogy a programja megtalálja az ország helyeslését. S nagyrészen nem is csalódott. Igenis, a magyar közvélemény megelégette azt a végletekig menő harcot, amely eddig folyt s a nemzet legnagyobb része kívánja már, hogy a parlament a békés haladás terére lépjen. (Viharos tetszés a jobboldalon.)

A házszabályok ellen.

Tisza István: Az ellenzék nagy és tekintélyes része is belátta azt s letett a rendkívüli eszközök használatáról. Fájdalom, a házszabályok annyira gyengék, hogy a Ház tanácskozásait kiszolgáltatják a maroknyi

kisebbségnek. (Nagy zaj.) Így kénytelenek vagyunk számolni azzal a körülménnyel hogy a konzekvenciákat pártkülönség nélkül le kell vonni...

Felkiáltások a jobboldalon: Mondjon le!

Abban a küzdelemben, a mely most indul meg, nem mondok le, mert ebben egy táborban leszek mindazokkal akik a magyar alkotmányt egyes desperálók ellen meg akarják védeni. (Óriási zaj.)

A kormány bizik a pártjában. De akárhogy is lesz ez, megvívjuk a harcot. Ha akarják itt, ha akarják a delegációban békével, de egyben azzal az elszántsággal, amely a szent ügyért való küzdelmüket jellemezheti. Nem optimista, sok fekete felleget lát a nemzet látóhatárán. De bizik az ország ezeréves alkotmányában s hiszi, hogy a fergetegek nem sodorják el az annyi vést kiállott boldogtalan hazánkat. (Tüntető taps a jobboldalon, nagy zaj.)

A vajda beszél.

Tisza István után nagy és kellemes meglepetés érte a Házat. Eötvös Károly állott fel szólásra. Mióta Tisza miniszterelnök, nem volt alkalma szólania. Előrebocsájtja, hogy nem fogadja el a javaslatot.

Tiszával szemben az álláspontja: vagy hagyja el helyét, vagy vállalkozzék olyan cselekedetekre, amelyekből a nemzetnek haszna van. Nem helyesli az obstrukció taktikáját, de ő is a desperálók közé tartozik: nem hiszi, hogy Tisza ígéreteiből valami teljesejék.

Ő azt látja, hogy gyalázatos ármány készül a nemzet ellen. A katonai körök azt akarják, hogy mi a költségvetésünkben tartsunk a — közös hadseregnek tisztnevelő intézetet. (Mozgás.) A Habsburgoknak sokat kell tanulniok még, rettentő csapásokat kell kiállaniok, hogy rájöjjenek arra, hogy Magyarország van még. (Nagy, zajos helyeslés a baloldalon.)

Tisza felel.

Eötvös mélyhatású szava után Tisza ismét felállt. Eötvös fényes humoru, nagy szónok, aki azonban nem tulságosan ragaszkodik a történelmi igazsághoz. Ugy beszél, a hogy a szájára jön. Csak egy megjegyzésére akar reflektálni: a mikor miniszterelnök lett, látogatást tett az összes ellenzéki pártvezéreknél. A Ház folyosóin is kijelentette, hogy paktumot nem keres ugyan, de békés kiegyenlítésre az utat szívesen keresi. A függetlenségi párttal való eszmecsere meghozta az eredményt, hogy a harc abnormis keretei elvesztek. A többivel épp így lett volna hajlandó barátságos beszélgetésre, de legmélyebb sajnálatra erre közeledést sem talált. Tehát ő kereste a békés kibontakozást.

A miniszterelnök után Eötvös Károly személyes kérdésben kért szót.

Gazdasági irányu népoktatás.

III.

A törvény értelme szerint, az elemi oktatás mindennapi és ismétlő tanfolyamot foglal magában; utóbbi az ugynevezett vasárnapi iskola nevet viseli.

Még a közelmúltban is az ismétlő iskola célját illetőleg többféle felfogás uralkodott. Egyik szerint a ismétlő tanfolyam az összes tantárgyakra nézve

továbbképző tanfolyam volna, a másik nézet csak a mindennapi tanfolyamon szerzett ismeretek felújítására szolgálna.

A magas kormány felismerve a gazdasági irányu népnevelés horderejét, a 44246. sz. új utasítással s illetve a 36569 ex 902. számú rendelettel az egész vonalon szabályozza az ismétlő iskoláztatást.

Az utasítás 68. §-a szerint a községi elemi népiskoláknál a 6 évi mindennapi tanfolyam fölé mindenütt, ahol a községi iskolára utalt 13—15 éves tankötelesek száma a huszat eléri, s a hol a helyi viszonyok lehetővé teszik, ott gazdasági ismétlő iskola szervezendő. Ott pedig, ahol az ismétlő korban levő növendékek száma csekély, általános ismétlő iskolai tanfolyam szervezendő.

Az ismétlő iskoláztatás nagyobb városokban sehogy sem tud gyökeret verni, mert ily helyeken az ismétlő korban levő gyermekek nagy részét az ipari, kereskedelmi pálya és a különböző tanintézetek levezetik; de a tanyákon a mérhetlen horderejü gazdasági irányu ismétlő iskoláztatásnak mi sem áll utjában.

Eddigélé a mi tanyáinkon az ismétlő iskoláztatás a legnagyobb mértékben el volt hanyagolva, s csak a hivatkozott rendelet után létesült 3—4 helyen gazdasági ismétlő iskola; de hogy ezek a szervezés és a gyakorlati működés milyen stádiumában vannak, valamint felszerelés dolgában mint vannak, — arról hivatalos jelentést nem hallottunk.

Arról is nyíltan beszélnek, hogy a legtöbb tanyai iskolánál nem vezetnek ismétlő tanfolyamot s a legtöbb tanyai tanító szünnapon és vasárnap a városban látható, következőleg nem vezet vasárnapi iskolát.

Az új rend szerint az elemi iskolák három éves ismétlő-tanfolyamai ugy tekintendők, mint a földmivelő nép nagy zömének azon egyedüli kulturintézetei, melyekben a gazdasági oktatás a gyakorlattal párosulva eszközösendő.

Az ismétlőiskolában az okszerű gazdálkodás sarkalatos elvei mellett a legnagyobb súly a méhészetre, a selyemtenyésztésre, a kenyha- és gyümölcskertészet művelésére fektetettnek. Az oktatásban az elmélet a gyakorlattal párosulván, a leendő mezőgazdák már zsenge korukban mintegy magukba szívnák az okszerű gazdasági elveket. Ezen iskolák vannak hivatva a gazdasági ismeretek általánosítására. A mezőgazdasági népszerű tudomány alkal-

mazása és a népeletbe való átvitele az ismétlőiskolák útján történik. Itt pedig nem valami tudományos rendszer értendő, hanem a nép életviszonyaihoz mért, a gyermekek felfogásához és értelmi képességéhez alkalmazott tanítás.

Az ismétlőiskolák részére külön encyklopedikus irányu olvasókönyvre volna szükség. E könyv magában foglalná mindazon gazdasági ismereteket, melyek a nép életviszonyai között a legszükségesebbek. E részben az egyes vidékek viszonyai szerint speciális olvasókönyvek volnának szerkesztendőek, és pedig külön a fiúk, külön a leányok részére, utóbbiaknál különös tekintettel a háztartás egyes ágaira.

Helyi viszonyaink szempontjából itt önként két kérdés:

a) Vajjon helyes és jogosult-e az iskolaszék többségének azon álláspontja, hogy tanyai iskola vezetésére a nőtanítók nem alkalmasak s azért tanyára csakis férfitanító választandó, mert csak ez képes gazdasági ismétlőiskolát kezelni?

b) Vajjon nálunk az egyöntetűség czégére alatt használhatók-e sikeresen ugyanegy tankönyvek a városi és a tanyai iskoláknál?

H I R E K.

— **A polgármester névnapja.** Dr. Biró Károly polgármesterünk névnapja alkalmából ugy hivatalos helyiségében, mint magánlakásán majdnem az egész nap folyamán tartottak a tisztelgések. A tisztelgők nagy része hivatalos volt a polgármester házában rendezett ebéden, ahol terített asztalok vártak a vendégekre. Az úri vendéglátásnak még este sem volt vége a vendégszerető házban, ahol a százakra menő vendégek sorában ott láttuk városunk lakosságának színe javát.

— **Uj gör. kel. lelkész.** A helybeli szerb hitközség tavaly megválasztott papját Ludács Istó az ujvidéki püspök tegnap szentelte pappá. Az uj lelkész ma vette át parochiáját.

— **Kirendelés.** Az igazságügyminiszter Eisler Mihály titeli járásbírósi aljegyzőt a titeli járásbírósi mellett alkalmazott ügyész-ségi megbízottnak állandó helyettesül kirendelte.

— **Dr. Hadzsy János emléke.** Dr. Hadzsy János műemlékére eddigelé történt kimutatás szerint berolyt 890 korona, mely összeghez a Bács-Bodrog vármegyei orvos fiókszövetség 200 koronával járult.

— **Házasság.** Halm Olga urleányt a napokban vezette oltárhoz Fischer Lajos cs. és kir. gyalogezredbeli főhadnagy Zomborban. Nagy és előkelő közönség volt tanuja a fényes esküvőnek.

— **Baján egy tisztviselők egylete** van alakulófélben. A mozgalom vezetői a napokban értekezletet tartottak, melynek kebeléből 7 tagu bizottság küldetett ki az alapszabályok kidolgozására, minek megtörténte után legközelebb megtartják az alakuló közgyűlést.

— **Zombor közgyűlése.** Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága február hó 1-én rendes közgyűlést tart. Főb tárgyai: Ő cs. és kir. Fensége József főherceg ur köszönő levele a város közönsége által Klotild főhercegnő elhunyt alkalmából történt részvét nyilvánításért. — A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek intévényé a Gyalokay-féle ösztöndíjak adományozása tárgyában. — A városi tanács jelentése a felsőkereskedelmi iskola igazgatójával és tanáraival a nyugdíjjárulékok levonhatóságának biztosításáról kiállított kötelező nyilatkozat iránt. — Dr. Lallosevits János és társai kérelme a sikarai járásföldből villatelkek czéljaira a terület eladása iránt. — Frey Imre kérelme Mosztonga területnek örök áron leendő eladása iránt. — Budapest székes főváros közönségének átirata az építő iparosok követeléseinek, meg alkalmazottjaik béreinek új építkezéseknél való biztosítására vonatkozó törvény megalkotása végett intézett feliratuk pártolása iránt. — Abauj-Torna-vármegye közönségének átirata a katonaság részére szállítandó lovaknak, a lószállítók (liferánsok) kizárásával közvetlenül a gazdától leendő beszerzésének elrendelése végett intézett feliratuk pártolása iránt. — Esztergom-vármegye közönségének átirata a 7—15 év közötti elhagyott gyermekek gondozási költségének az állam részéről történendő viselése végett intézett feliratuk pártolása iránt. — Tolna-vármegye közönségének átirata a Báltaszék—Baranyavár Eszéken át vezető legrövidebb Budapest—boszniai vasuti összeköttetés és a Vukovár—samaczi Duna—Dráva-csatorna létesítése, nemkülönb a Duna—Passau fölötti részének szabad hajózhatása érdekében a m. kir. kormányhoz és az országgyűléshez intézett feliratuk pártolása iránt.

— **A névmagyarosítási mozgalom,** mely csak rövid idő előtt kezdődött meg Baján, egyre nagyobb eredményeket ér. A bajai kereskedő ifjak egyletében eddig 45 egyén jelentette be idegen hangzásu nevének magyarosítását. Ugyancsak nagy számban vannak az iparosok is, akik neveiket magyarosítják.

— **A Dembitz — Ruttkay affaire.** Tudvalevő, hogy Ruttkay László nyilatkozatot tett közbe a helyi lapokban, a melyben a Kaszinó választmányát sértő kitételeket használt. A Nemzeti Kaszinó választmánya felszólította hogy nevezze meg, kiket értett nyilatkozatában. Ruttkay Vermes Bélát és dr. Dembitz Lajost nevezte meg. Vermes ügye lovagias uton már elintéztet nyert, Dembitz pedig sajtó útján elkövetett becsületsértés és rágalmozás miatt feljelentést tett Ruttkay ellen a szegedi kir. ügyészségnél. A szegedi kir. ügyészség azonban nem fogadta el a vád képviselőt és megbizta a szabadkai rendőrséget a nyomozás foganatosításával, a minek a szabadkai rendőrség eleget is tesz.

— **Halálozás.** Vukisevics Gy. Miklós a Zombori gör. kel. szerb tanítóképző intézet demdus nyugalmazott igazgatójának érfelesége, szül. Rákics Melánia urnő a zombori hölgyközönségnek egy nagyrabecsült tagja f. é. január hó 26-án d. u. hirtelenül, szivszélhűdés folytán 68. életévében meghalt. Temetése csütörtökön, az az f. hó 28-án d. u. 3 órakor ment végbe.

— **Szent Száva.** A szerbek első érsekének a később szentté avatott Szávának emlék-

ünnepét ülték meg tegnap gör. kel. vallásu polgártársaink. A szerb hitközség, mint minden évben, tegnap is népmulatságot rendezett a hitközség házában, a mely alkalommal a helybeli szerb dalárda ismert művészi niveaun álló énekében gyönyörködött a nagyszámu közönség. A hangverseny után tánczra perdült a fiatalság és a hajnali órákig mulattott a szerb kultura megalapítójának emléken lelkesedve.

— **A „Bajai Izr. Nőegylet“** folyó évi február hó 6-án a bajai „Nemzeti szálloda“ összes termeiben szegények felsegélyezésére mükedvelő előadással egybekötött tánczes-télyt rendez, belépti-jegy személyenként 2 korona. Szinre kerül: Durand és Durand bohózat 3 felvonásban. Irták: M. Ordoneau és A. Valabreque. Fordította: Kürthy Emil. Az előadást rendezi: Dr. Hermán Adolf úr.

— **A vármegyei pénztárak visszaállítása.** Somogy vármegye mozgalmat indított a vármegyei pénztárak visszaállítása érdekében. B. Bodrog vármegye is ezt kéri a képviselőháztól, s feliratának pártolására felhívta a társ-törvényhatóságokat, amelyek most kapták meg az átiratot s legközelebbi közgyűléseiken foglalkoznak a kérdéssel.

— **Apa és leánya.** Ujvidékről írják: Latinszki Pál ujvidéki lakos, volt vasuti munkás ki agg koronál fogva munkaképtelenné vált, tegnap reggel leányát, Annát, férjezett Berecz Józsefnét forgópisztolyal agyonlőtte. Erre forgópisztolyát önmaga ellen fordította és jobb halántékán golyót röpitett agyába.

— **Külföldön gyártott mértékek.** Ez ideig az volt megengedve, hogy a külföldön gyártott mértékek külföldi hitelesítéssel is forgalomba hozhatók hazánkban. A kereskedelmi miniszter ezen engedélyt most rendeletileg hatályon kívül helyezte és erről értesítette a hatóságokat, hogy a mértékek körül tapasztalt csalásokat hatáskörükben a legszigorubban torolják meg.

— **Uj műutat** fog a vármegye építtetni, amelynek kiindulási pontja Baja lesz és Józsefháza pusztá, Csávoly és Felső-Szent-Iván községeken vezet keresztül. Mint értesülünk, az uj műut építéséhez már a kora tavasszal hozzá is fognak.

— **Hullaszállítás.** Ufholcz Jánosné, b.-kulai földbirtokos neje a helybeli közkórházban elhunyt. Holttestét holnap B.-Kulára fogják szállítani.

— **A nemezis.** Völgyi József vasuti al-tisztet hazafelé menet az utcán megtámadták Piukovits Antal és Erdélyi Pál és pénzt követeltek tőle. A megtámadott kezdetben védekezett és az egyik támadóját arczul is ütötte, de a másik bicskával megszúrta, mire mindketten tovább álltak. Rövid idő mulva inasgyerekek járak arra, akiknek Völgyi kalandját elpanaszolta, mire azok az utonállók után siettek és egyiküket el is csípték és alaposan helyben hagyták. Az ügy a rendőrségnél folytatódik.

— **Anyakönyvi hírek.** Meghaltak: Kovácsévics Antalné Vizi Eszter 63 év, Kriszanov János 2 év, Vojnics T. Julia 8 hó, Bacsics Jolán 17 hó, Vimmehmayer Dorottya 40 év, Kardaros Erzsébet 4 hó, Polyák Jánosné Hegedűs Mária 75 év. Született: 13; 6 fiu, 7 leány. Eljegyzés: Bózsics Péter Polyákovics Katalint, Bojánovics Vincze Morcsekics Kolefát, Sztantics József Gabrics Erzsébetet, Gorics Márk Szkenderovics Terézt, Vásárhetyei Lázár Szabó Katalint.

A szép asszony vagy a téli kabátok vándorlása.

(Élőkép 1 felvonásban. Színhely: az utca.)

Ugy este felé, ebben a zimankós téli időben, megjelent bankunk előtt egy gyönyörű szép asszony, akit az Isten valóságos jó kedvében teremtett. Régóta csodálom, bámulom ezt a bájos teremést, sőt — feleséges ember lévén diszkreációval árurom el — sokszor képével alszom el.

A bájos asszonynak, miért, miért nem, sehogysen akaródzott bejönni a hivatalos helyiségbe, hol az ő kedves rokonával, a mi egyetlen és külön kisasszony hivatalnokunkkal óhajtott pár szót váltani, aki azonnal észrevette az utcán váró vendégét és kiment hozzá. Aztán künn, az asszonyok szokásaihoz híven, a pár szóból lett száz is, ezer is...

Ami kisasszonyunk a hidegben csevegett a bájos asszonynyal, én benn a melegben azon törtem a pihent eszemet, hogy miféle furfanggal lehetne most a jó alkalmat a szép asszonynyal való ösmeretség kötésére felhasználni. Rájöttem csakhamar. Kiviszem — gondolám — a mi kisasszonyunk téli kabátját ürügyképpen, aztán a többi magától jön.

Am — sajnos — bennem és Mátyás kartársamban egy és ugyanazon gondolat fogamzott meg, azzal a különbséggel, hogy amíg én gondolkoztam, addig Mátyás kartárs már vitte is ki a kiasszonyunknak a télikabátot.

Irgy szemmel néztem ki az utcára, hol most már hármasan csevegték. Akárhogy is nehezteltem Matyi barátomra, be kellett látanom, hogy legény a talpán.

A hunczut szemű Elemér a saldokontista és a szép asszonynak ugyancsak rajongó tisztelője, fogta Mátyásnak a téli kabátját és szintén kivitte.

A főpénztáros ur, ugyis mint ember és ugyis mint Elemér urnak gyámja, azzal az ürügygyel, hogy gyámoltja megfázik, kivitte a téli kabátját.

Mivel pedig olyan derék, rendkívül becsületes és megbízható pénztáros nem minden bokorban akad, mint Lajos bátyám, — a főkönyvelő ur, az intézet jól felfogott érdekében sajátkezűleg kivitte a főpénztáros urnak téli kabátját.

Az pedig tudni való dolog, hogy mindenütt a főkönyvelő urak oszlopai a bankoknak, mert főkönyvelők nélkül a bankok bátran bezárhatják a bótot. Ezért tehát a banknak régi, érdemdus direktora vitte ki a főkönyvelő ur téli kabátját, ugyancsak üzleti érdekből, ámde ő mint praktikus ember, odaszólt a bankban most már egyedül álló szolgálóhoz: Hallja Marcsi! Ha maga az én drága és becses télikabátomat megérinti, avagy utánam cipéli, akkor: lövök.

Az igazság kedvéért itt meg kell jegyezni, hogy ez a történeti nevezetességű téli kabát a szegedi árvíz előtt lett csináltatva. A szegedi árvíz anno 1879-ben volt s így ez a téli kabát a jövő évben tartja meg huszonöt éves jubileumát.

Nem volt más hátra, minthogy Marcsi, a szolgáló maga téli kabátját vigye ki a direktor ur után, nehogy benne kár essék.

Ilyformán a bankban teljesen egyedül és árván maradtak a ki és betevők, nemkülönben az idei szép osztalékoknak boldog kupon birtokosai várván azt: valjon a szép asszony meddig győzi édes szóval, szép mosolylyal a bank oszlopos embereit. . . . (Hg.)

TÖRVÉNYKEZÉS

A családirtó.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

Schildt József vadházasságban élt a fiatal Bajor Terézzel, aki azonban súlyos betegségbe esett és úgy ő, mint pedig szintén beteg 8 hónapos kis gyermekük a szükséges ápolásban nem részesülhettek. Miért is anyja rábeszélésére elhagyta Schildtet és szüleihez ment. A szerelmes férjet nagyon bántotta a családi tüzhely felbomlása és az ivásnak adta magát. Augusztus 4-én is ilyen állapotban látogatta meg betegen fekvő feleségét és beszélgetés közben kérdezte, hogy miért nem tér vissza hozzá. Erre a kérdésre azonban be sem várta a beteg nő válaszát, hanem revolvert vett elő és rálőtt az asszonnyra. A lármára berohanó házbéliek kituszkolták, miközben hátrafordult és az anyósa karjában lévő kis gyermekét is meglötte. Ezután elrohant és az utcán önmaga ellen irányított egy lövést, amely azonban nem talált. Lakásán még egyszer maga ellen irányította fenyverét, mely alkalommal könnyebb sérülést ejtett magán. A fiatal asszony és a kis gyermek rövid időn belül a kórházban elhaltak.

A kir. törvényszék két rendbeli szándékos emberölés büntette miatt helyezte vád alá Schildt Józsefet és a szabadkai esküdtbiróság ma tárgyalta a bűnügyet dr. Polgár József elnöklete alatt. A vádhatóságot dr. Papp Sándor kir. alügyész képviselte, vádlottat dr. Tordai Izsó védte.

Esküdtekül kisorsoltattak: Sinkovics János, Pausics János, Rukovina Ernő, Illés Antal, Kramer Károly, Bartek Károly, Gábrius Mihály, Radics János, Matkovics Károly, Kunetz Mór, Révfy Zoltán, Gyelmis Gerő; póttagok: Lyubibratich Kelemen és Bénis Mihály.

Vádlott kihallgatása alkalmával teljes beismerésben volt, miért is a kir. törvényszék az esküdteknek a bűnösséget megállapító verdiktje alapján a Bajor Teréz sérelmére elkövetett szándékos emberölés büntette és a gyermek védelmére elkövetett szándékos emberölés kísérletének büntette miatt a 92. §. alkalmazásával vádlottat öszbüntetésül öt évi fegyház büntetésre ítélte.

LEGUJABB.

Delegációk.

Tisza István tegnap bécsi tartózkodása alatt megállapított, hogy a magyar delegációk február hó 20-ikán ülnek össze rövid ülésszakra, melyen a legsürgősebb ügyeket intézik el.

Pichler Győző halálához.

Pichler Győző országgyűlési képviselő holttestét Bécsben ma délelőtt beszentelték és ma este szállítják Budapestre.

Zboray—Polónyi.

Lapunk tegnapi számában megemlékeztünk arról az affaireről, amely Zboray Miklós és Polónyi Géza képviselők között az utóbbinak parlamenti beszédében tett megjegyzése miatt fejlődött ki. A segédek ma jöttek össze a párbaj feltételeit megállapítani, azonban nem tudtak megállapodásra jutni. A tárgyalásokat holnap folytatják.

A pletyka büntetése.
Metternich hercegnőt, aki az orlansai herceg és Mária Dorottya főhercegnő válási híreről szóló pletykák szerzője, az udvartól kitiltották.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

— Január 28. —

Kálnoky és Simon gabonatermék-kereskedő cég tud. sitása.

Csekély vételkedv és változatlan árak mellett elkelt 6000 mm. buza.

A többi terményekben kevés forgalom volt, árváltozás nélkül.

A határidő-üzlet.

Gyengébb amerikai jegyzések folytán a határidő üzlet nyugodt volt és az árak alig változtak.

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza ápr.-re	782—783	785—86
Buza okt.	766—765	767—68
Buza ápr. 1904	—	—
Rozs októberre	658—657	658—59
Rozs	—	—
Rozs áprilisra	—	—
Zab ápr.-re	549—543	650—51
Zab	—	—
Zab áprilisra	—	—
Tengeri máj.	—	—
Tengeri	—	—
Tengeri	—	—
Teng. máj. 1904	532—531	550—51
Repece	—	—
repece aug.	11.30—11.40	533—34

Szerkesztői üzenetek.

Mükedvelő. Nagysád panaszkodik hogy mivel szépen mondta el a monológját egy barátnője így sohajtott föl: „Ha én úgy tudnék affektálni mint te, én is föllépnék és mükedvelnék.“ Azt írja nem is tudja affektálni Ön igazán? S ha affektál, csak azért tudja-e a naivat, a féltékenyet, a bosszúst, a szerelmezt játszani? Örömkre szolgál, hogy Nagysádot megnyugtathatjuk. A színészet nem imitáció, mert ezt akarta az affektálásról mondani a barátnője. Legalább belsőleg és főképen nem az. A színészi képesség mint minden speciális talentum intuicio, mitgebornene Eigenschaft. Hogy ez való, elég arra utalni, hogy két egyenlő intelligenciájú, hangú, alakú, szépségű közül az egyik kiváló színésztehetség, a másik a szinpadra lépve száználmassá, lehetetlenné válik. És szorosan a tárgyra térve, két egyébként egyenlő nő közül az affektálásban járatlan kitűnő színésznő lehet, az affektáló ellenben oly rosszul játszhatik hogy az érdeklődést vagy dicséretet legfeljebb affektálni lehet. Sőt maga az affektálás hiba a színjátszásban, mert ellenkezik a közvetlenséggel. Mükedvelősködéséhez egyébként sikert kívánunk.

1203/904. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Szabadka sz. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a szegényház telkének deszkakerítéssel való bekerítésével járó ácsmunkára f. évi február hó 5-én d. e. 10 órakor Dr. Bölts József tanácsnok hivatali helyiségében zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A költségvetés és tervrajz, valamint a vállalati feltételek föntnevezett tanácsnok hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők, Szabadkán, 1904. január hó 27-én.

A városi tanács.